

Investigating the Legal Aspects of the Criminal Policy of Iran and Russia in the field of Registered Crimes

Sahar Amiri¹, Akbar Rajabi^{2*}, Samira Golkhandan³

1. Department of Criminal Law and Criminology, Khom.C., Islamic Azad University, Khomein, Iran.

2. Department of Law, Khom.C., Islamic Azad University, Khomein, Iran.

3. Department of Law, Khom.C., Islamic Azad University, Khomein, Iran.

ARTICLE INFORMATION

Article Type: Original Research

Pages: 157-170

Article history:

Received: 07 Jul 2024

Edition: 09 Sep 2024

Accepted: 12 Nov 2024

Published online: 23 Dec 2025

Keywords:

Legislative Criminal Policy, Registered Crimes, Legal System, Iran, Russia, Thematic Matrix.

Corresponding Author:

Akbar Rajabi

Address:

Iran, Khomein, Islamic Azad University, Khom.C., Department of Law.

Orchid Code:

0009-0007-0536-454X

Tel:

09181651009

Email:

a.rajabi135353@gmail.com

ABSTRACT

Background and Aims: Registration is a contract between the government and the society. By concluding this contract, the government accepts that the society is owner of the property, whose security must be guaranteed through registration, and the registration penalties are the answer to violation of the property rights of members of the society.

Materials and Methods: This article is descriptive-analytical. Also, this research has investigated the legal aspects of the criminal policy of Iran and Russia in the field of registered crimes with a practical purpose and in the form of documentary and library studies.

Ethical Considerations: In this article, the originality of the texts, honesty and trustworthiness are respected.

Findings: Investigations show that Iran's legislative criminal policy in the field of registered crimes consists of three overarching themes: the existence of ambiguity and lack of criminal standards, lack of modernity and managerial weakness in dealing with registered crimes.

Conclusion: The results showed that the differences between the two legal systems in terms of structural damage criteria are: the void of criminal laws in Iran and the lack of a mechanism to deal with the violations of notaries in Russia. Also, the differences between two legal systems in terms of the criterion of executive harm are: executive inconsistency in the approved laws of Russia and lack of competent authorities to deal with registered crimes in the Iranian legal system and existence of amnesty mechanism in the Russian legal system and lack of such a mechanism in legal system Iran.

Cite this article as:

Amiri, S; Rajabi, A; Golkhandan, S. *Investigating the Legal Aspects of the Criminal Policy of Iran and Russia in the field of Registered Crimes*. Economic Jurisprudence Studies. 2025.

دوره هفتم، شماره ۵، سال ۱۴۰۴

بررسی ابعاد حقوقی سیاست جنایی ایران و روسیه در حوزه جرائم ثبتی

سحر امیری^۱، اکبر رجبی^{۲*}، سمیرا گل‌خندان^۳

۱. گروه حقوق جزا و جرم‌شناسی، واحد خمین، دانشگاه آزاد اسلامی، خمین، ایران.

۲. گروه حقوق، واحد خمین، دانشگاه آزاد اسلامی، خمین، ایران.

۳. گروه حقوق، واحد خمین، دانشگاه آزاد اسلامی، خمین، ایران.

چکیده

زمینه و هدف: ثبت، قراردادیست میان حکومت و جامعه که حکومت با انعقاد این قرارداد می‌پذیرد که جامعه مالک اموالیست که باید امنیتشان از طریق به ثبت رساندن تضمین گردد و کیفرهای ثبتی، پاسخ تجاوز به حقوق مالکانه افراد جامعه است. هدف مقاله حاضر، بررسی تطبیقی سیاست جنایی تقنینی ایران و روسیه در حوزه جرائم ثبتی می‌باشد.

مواد و روش‌ها: مقاله حاضر، توصیفی-تحلیلی است. همچنین، این پژوهش با هدف کاربردی و بصورت مطالعات اسنادی و کتابخانه‌ای به بررسی ابعاد حقوقی سیاست جنایی ایران و روسیه در حوزه جرائم ثبتی پرداخته است.

ملاحظات اخلاقی: در این مقاله، اصالت متون، صداقت و امانت‌داری رعایت شده است.

یافته‌ها: بررسی‌ها نشان می‌دهد، سیاست جنایی تقنینی ایران در حوزه جرائم ثبتی از سه مضمون فراگیر: وجود ابهام و عدم برخورداری از استانداردهای کیفری، عدم روزآمدی و ضعف مدیریتی در مقابله با جرائم ثبتی، تشکیل شده است. همچنین، سیاست جنایی تقنینی روسیه عبارتند از: تعاریف متقن با رویکرد امنیت عمومی، اثربخشی ضعیف قوانین و ضعف مدیریتی در برابر جرائم ثبتی.

نتیجه: نتایج نشان داد، اختلاف دو نظام حقوقی از حیث ملاک آسیب ساختاری عبارتند از: خلاء قوانین کیفری در ایران و فقدان مکانیسم مقابله با تخلفات سردفتران در روسیه. همچنین، اختلاف دو نظام حقوقی از حیث ملاک آسیب اجرایی عبارتند از: ناهماهنگی اجرایی در قوانین مصوب حقوقی روسیه و فقدان مراجع ذیصلاح جهت رسیدگی به جرائم ثبتی در نظام حقوقی ایران و وجود مکانیسم عفو در نظام حقوقی روسیه و فقدان چنین مکانیسمی در نظام حقوقی ایران.

اطلاعات مقاله

نوع مقاله: پژوهشی

صفحات: ۱۵۷-۱۷۰

سابقه مقاله:

تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۴/۱۷

تاریخ اصلاح: ۱۴۰۳/۰۶/۱۹

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۰۸/۲۲

تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۱۰/۰۲

واژگان کلیدی:

سیاست جنایی تقنینی، جرائم ثبتی، نظام حقوقی، ایران، روسیه، ماتریس مضمون.

نویسنده مسئول:

اکبر رجبی

آدرس پستی:

ایران، خمین، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد خمین، گروه حقوق.

تلفن:

09181651009

کد ارکید:

0009-0007-0536-454X

پست الکترونیک:

a.rajabi135353@gmail.com

۱. مقدمه

را مرتفع نموده و اسناد خود را از عیب و نقض عاری سازند تا سپس اقدام به احداث ساختمان و ساخت‌وساز در زمین‌ها و املاک خود بنمایند و این از طریق ادارات و مراجع ثبتی ممکن خواهد بود و اهمیت ثبت و سند در اینجا نمود پیدا می‌کند. این پژوهش با این فرضیه‌ی اصلی که، از مطالعه تطبیقی ابعاد حقوقی سیاست جنایی تقنینی دو کشور ایران و روسیه در حوزه جرائم ثبتی می‌توان در جهت مرتفع‌سازی نقائص قانون‌گذاری در این حوزه در کشور ایران بهره جست، به دنبال پاسخگویی به این سوال اصلی می‌باشد که؛ آیا بکارگیری مضامین فراگیر کشور روسیه در حوزه جرائم ثبتی در حقوق ثبتی و سیاست جنایی تقنینی کشور ایران، توسط مقنن، سبب بهبود شرایط موجود و رفع نقائص این حوزه خواهد شد؟

۲. مواد و روش‌ها

مقاله حاضر، توصیفی-تحلیلی است. همچنین، این پژوهش با هدف کاربردی و بصورت مطالعات اسنادی و کتابخانه‌ای به بررسی ابعاد حقوقی سیاست جنایی ایران و روسیه در حوزه جرائم ثبتی پرداخته است.

۳. ملاحظات اخلاقی

در این مقاله، اصالت متون، صداقت و امانت‌داری رعایت شده است.

۴. یافته‌ها

بررسی‌ها نشان می‌دهد، سیاست جنایی تقنینی ایران در حوزه جرایم ثبتی از سه مضمون فراگیر: وجود ابهام و عدم برخورداری از استانداردهای کیفری در حقوق ثبت ایران (شامل دو مضمون سازمان یافته: عدم مراعات تعاریف متقن در حوزه جرایم ثبتی و عدم برخورداری از استانداردهای کیفری در حقوق ثبت ایران) و عدم روزآمدی و

حقوقدانانی همچون "جعفری لنگرودی" بر این اعتقادند که، ثبت در علم حقوق عبارتند از؛ مکتوب نمودن قرارداد یا یک فعالیت حقوقی یا احوال شخصیه یا یک حق (همچون حق ثبت اختراع) و یا هر چیز (همچون علامات تجاری) در مراکز مشخص و مخصوص که قانون تعیین نموده است. همچون ثبت اسناد و املاک، ثبت معاملات اموال غیرمنقول و ثبت حق اختراع. محققینی همچون "شهری" معتقدند که منظور از حقوق ثبت اسناد و املاک، کلیه‌ی قوانین مرتبط با ثبت اسناد و املاک و مراد از ثبت، مکتوب نمودن قراردادها، معاملات و کیفیت املاک در دفاتر و مراکز مشخص دولتی (رسمی) می‌باشد. این توصیف هرچند در کتب حقوقی و قانونی بیان نگردیده، اما از تجزیه و تحلیل و دقت در قوانین و مقررات مرتبط با ثبت اسناد و املاک برداشت می‌گردد. قوانین و مقررات حقوق ثبت، محدوده بسیار وسیعی از دنیای حقوق را در بر گرفته است، چراکه این قوانین ارتباط بسیار نزدیکی با قوانین مدنی، امور حسبی، قانون تجارت و آئین دادرسی مدنی و بسیاری از قوانین دیگر دارد و به موازات سایر رشته‌های حقوقی در ایران و شاید موثرتر از آن‌ها در روند جامعه نقش ایفا می‌کنند. چراکه در اکثر تحولات و پدیده‌هایی که در جامعه ایجاد می‌شود، حقوق ثبت به نوعی مستقیم یا غیر مستقیم دخیل است. تاسیس شرکت‌های تجاری، ساخت مسکن برای افراد جامعه، احداث برج‌ها و آسمان‌خراش‌ها، ایجاد ورزشگاه‌های بزرگ، ساخت مجتمع‌های صنعتی و کارخانجات، همگی در اولین مرحله با حقوق ثبت مرتبط بوده و با ادارات ثبت سرو کار دارند. زیرا مالکان در اولین مرحله باید مالکیت خود را تثبیت و مشکلات ثبتی خود

معنای وجود و تحقق و در اصطلاح، اشاره دارد به وجود هر چیز در واقع و نفس امر، صرف‌نظر از علم و جهل انسان؛ بطور مثال دو نفر که در مالکیت مالی اختلاف دارند و دعوی را نزد قاضی طرح می‌کنند، مالکیت آن مال در واقع یا تعلق به یکی از متداعیین دارد یا به هر دو یا به شخص ثالث و غیره. وقتیکه دادرس، مالکیت یکی از متداعیین را احراز نمود و آماده صدور حکم شد، مالکیت آن مال وارد مرحله اثبات (یا مرحله علم دادرس در مثال مفروض) می‌شود و ممکن است مرحله اثبات مطابق مرحله ثبوت باشد (اگر حکم مطابق واقع باشد) یا مخالف مرحله ثبوت (جعفری لنگرودی، ۱۳۹۶، ۵۳۹). در روش ثبت اختیاری (ثبت عادی) نخست متقاضی ثبت با مراجعه حضوری در حوزه‌ها و شعبه‌های املاک و اداره‌ی ثبت، تقاضای ثبت ملک و تثبیت وضعیت مالکیت خود را می‌نماید در این روش، آگهی‌های ثبتی معمولاً به شکل اختصاصی نشر پیدا نموده و هیچ ملکی به عنوان مجهول‌المالک شناخته نخواهد شد. حال آنکه در ثبت اجباری املاک، این مامورین اداره ثبت هستند که در روز معین که در آگهی ثبت عمومی قید شده است، به محل مراجعه نموده و ضمن پلاک‌کوبی، مبادرت به توزیع اظهارنامه می‌نمایند. دریافت‌کنندگان اظهارنامه نیز قانوناً موظفاند در مهلت شصت روز، اظهارنامه دریافتی را تکمیل و عودت نمایند (فدوی، ۱۳۹۰، ۶۴۷۰).

قانون ثبت، قراردادی است که میان حکومت و جامعه وضع شده است. حکومت با انعقاد این قرارداد قبول نموده که جامعه مالک و دارنده اموال و حقوقی هستند که باید امنیت و ثبات آن اموال را از طریق به ثبت رساندن تضمین کند و کیفرهای ثبتی، پاسخ تجاوزهای ثبتی به حقوق مالکانه افراد جامعه است. حقوق ثبت، علمی است

فقدان قوانین کیفری در حوزه جرائم ثبتی (شامل دو مضمون سازمان یافته: به روز نبودن قوانین و مقررات جرائم ثبتی و خلاء قوانین کیفری در حوزه جرائم ثبتی) و ضعف مدیریتی در مقابله با جرائم ثبتی (شامل سه مضمون سازمان یافته: عدم اتخاذ رویکرد پیشگیرانه در حوزه ناهنجاریهای ثبتی، عدم برخورداری از مراجع ذیصلاح در رسیدگی به جرائم ثبتی و عدم برخورداری از مدیریت مشارکتی در برخورد با جرائم ثبتی)، تشکیل شده است. همچنین، سیاست جنایی تقنینی روسیه در حوزه جرائم ثبتی از سه مضمون فراگیر: تعاریف متقن و داشتن رویکرد امنیت عمومی نسبت به جرائم ثبتی (شامل دو مضمون سازمان یافته: برخورداری از تعاریف متقن در حوزه جرائم ثبتی و حاکم بودن نگاه امنیتی و توجه به مخاطرات اجتماعی جرم)، اثربخشی ضعیف قوانین در مقابله با جرائم ثبتی و سردفتران متخلف (شامل دو مضمون سازمان یافته: عدم کفایت قوانین در مقابله با جرائم ثبتی و عدم پیش‌بینی مکانیسمی جهت مقابله با سوء استفاده سردفتران) و ضعف مدیریتی در مقابله با جرائم ثبتی (شامل چهار مضمون سازمان یافته: عدم سازگاری و هماهنگی قوانین با اجرا در جرائم ثبتی، برخورداری از رویکرد سرکوبگرانه و بی‌توجهی به سیاست پیشگیرانه، جرم زدایی بواسطه اعمال مکانیسم عفو در راستای جبران قوانین تنبیهی و عدم برخورداری از تعامل هم افزا با نهادهای جامعه مدنی) تشکیل شده است.

۵. بحث

۵-۱. مفاهیم مرتبط با ثبت

به لحاظ ارتباط مفهوم ثبت با کلمه ثبوت و اثبات اینگونه تشریح شده است که: ثبوت در لغت به

که موضوع آن، دو مقوله اسناد و املاک است. اسناد، مربوط به حوزه دفاتر اسناد رسمی و املاک، مربوط به حوزه اداره ثبت است. مجموع قواعد و مقررات قانونی که بر ثبت اسناد و املاک حاکم است، حقوق ثبت نام دارد. بنابراین می‌توان بیان داشت که ثبت در اصطلاح حقوقی به مفهوم "مکتوب نمودن موضوع یا مسئله‌ای مطابق با قانون و توسط مأمور یا نیروی رسمی سازمان ثبت در مرکز یا دفتر رسمی و مشخص شده‌ی آن سازمان و مستند به دلایل و مکشوفات یا پرونده حاوی اسناد و مدارک و ملحقات مرتبط با آن موضوع یا مسئله می‌باشد و این مکتوب مأمور یا نیروی رسمی، حاوی تاریخ و زمان ثبت، شماره ثبت، امضای مأمور رسمی و در صورت لزوم امضای شخص یا اشخاص ذی‌نفع) است" (حمیتی واقف، ۱۳۹۴، ۷۱). گرچه حقوق ثبت در سال ۱۲۹۰ با تصویب قانون ثبت به صورت نظام‌مند و رسمی به دنیای حقوق معرفی شد، ولیکن حقوق ثبت به اشکال دیگر در ازمینه تاریخی قبل نیز وجود داشته است. مرحله‌ی دوم آن از سال ۱۳۱۰ است که ثبت اجباری نامیده شد. مردم بر اساس قانون ثبت ۱۳۱۰ مجبور و مکلف به تقاضای ثبت املاک خود بوده‌اند. در این قانون دولت نه تنها هدفش نظم و انتظام به مالکیت افراد جامعه بود بلکه علاوه بر آن، هدفش وصول مالیات‌های دولت در پناه قانون ثبت بود (قربانزاده، ۱۴۰۳، ۱۷). این سیاست تا امروز هم ادامه دارد و دولت تمام مالیات‌های خود را از قبیل مالیات مشاغل، مالیات بر املاک، عوارض شهرداری، حق ثبت اسناد، حق ثبت بیمه و سایر مطالبات دولتی را از طریق ثبت و دفاتر اسناد رسمی وصول می‌کند. بنابراین با اینکه هدف نهایی حقوق ثبت استقرار مالکیت و حقوق اشخاص در جامعه است،

حقوق ثبت برای دولت نیز سودمند واقع شده و با پرداخت حق ثبت روزانه، به خزانه مملکت افزوده می‌شود (جعفریان، ۱۴۰۱، ۱۹). دفاتر اسناد رسمی یکی دیگر از نهادهای وابسته به قوه قضائیه است که تحت نظارت سازمان ثبت اسناد و املاک کشور فعالیت می‌نماید. مطابق قوانین و مقررات ثبتی، دفاتر اسناد رسمی می‌توانند در حدود صلاحیت خود، هرگونه اسنادی را تنظیم نمایند و این اسناد اعم از اموال منقول یا غیرمنقول و امتیازات و حقوق قابل انتقال و قراردادهای تعهدات می‌باشد. به عنوان نمونه شخصی درصدد واگذاری آپارتمان مسکونی، یا سرقفلی مغازه خود یا فروش وسیله نقلیه به دیگری است یا می‌خواهد منزل مسکونی خود را بصورت رسمی و برای مدتی معلوم به غیر اجاره دهد، یا اخذ وام و تسهیلات اعتباری از بانک‌ها و ترهین ملک در قبال آن‌ها، تعهد حسن انجام کار برای ادارات، اقرار به وصول طلب و صدها نوع دیگر سند که همگی در دفاتر و مراکز اصلی اسناد رسمی و به وسیله سردفتر تدوین و آماده و تنظیم می‌گردد و از قدرت و توان اجرایی بهره‌مند بوده و اجرای آن‌ها لازم و ضروری می‌باشند. لذا، می‌شود بیان نمود که دفتر اسناد رسمی دفترخانه یا محضر یک نهاد مدنی وابسته به قوه قضائیه می‌باشد که به صورت مستقل و بدون وابستگی مالی به حاکمیت سیاسی اداره می‌شود و عهده‌دار ثبت رسمی اسناد است (ترابی؛ سرخیل، ۱۴۰۲، ۶۱۵). دفتر اسناد رسمی به‌عنوان یک مرکز مدنی و حقوقی رابط بین حاکمیت و شهروندان است. در رأس دفاتر، سردفتر کسی است که شخصاً دارای مسئولیتی مستقل از دولت و قوای حاکم بوده و با تنظیم دقیق اسناد نقش حساسی در جلوگیری از وقوع نزاع‌های بی‌مورد و کاهش مراجعات مردم

از ایجاد تنش‌ها و نزول مراجعات افراد به دادگاه‌ها نقش اساسی دارد.

۲-۵. سیاست جنایی تقنینی روسیه در رابطه با جرایم ثبتی

سیاست جنایی (منجمله از نوع حقوقی-کیفری) قسمتی تفکیک‌ناپذیر از سیاست ملی فدراسیون روسیه می‌باشد که بوسیله‌ی مفاد و مواد قانون اساسی، دیگر قوانین فدرال، استراتژی‌ها، تفکرات تام و کلی، پلن و برنامه‌های تصویب شده بوسیله‌ی رئیس جمهور، بمنظور گسترش و توسعه روز افزون فرهنگی، اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و دیگر پیشرفت‌های سرزمینی، مشخص گردیده است. بنابراین، در رابطه باو تعریف توصیف سیاست جنایی در قوانین و حقوق فدراسیون روسیه می‌شود اینگونه بیان نمود که؛ این‌گونه از سیاست در دو معنای موسع و مضیق استفاده می‌شود. لذا در معنا و مفهوم وسیع آن می‌شود بیان داشت که نه فقط اقدامات و تمهیدات قانونی، بلکه دیگر اقدامات و فعالیت‌ها همچون اقدامات و فعالیت‌های اقتصادی، ایدئولوژیکی، و سازمانی که به نوعی به موازات مبارزه با جرم هستند را نیز در این معنا و مفهوم می‌شود جای داد (گالپرین، ۲۰۱۵، ۱۲). ولی برعکس تفسیر موسع، در توصیف و تعریف مضیق آن در کشور روسیه می‌شود اینگونه بیان نمود که، سیاست جنایی تنها شامل فعالیت‌ها و اقدامات خاص (کیفری-حقوقی، کیفری-دادرسی و جنایی-اجرائی) بمنظور جلوگیری از جرم می‌باشد که بوسیله قانون، پیش‌بینی شده و بوسیله‌ی علم حقوق به موازات چرخه‌ی جرم مدون گردیده است (اسماعیلوف، ۲۰۱۹، ۱۰۰-۱۰۱).

به محاکم دادگستری دارد (جمال‌زاده بهاء‌آبادی، ۱۳۹۴، ۱۲۸).

در این راستا ماده ۱ قانون اساسی فدراسیون روسیه در مورد دفاتر اسناد رسمی: دفتر اسناد رسمی را به عنوان مجموعه‌ای از نهادها و فعالیت‌های تخصصی در نظر می‌گیرد. به طبع اصطلاح "دفتر اسناد رسمی" دارای معانی گوناگونی است. از نقطه نظر سنتی، دفتر اسناد رسمی به عنوان مجموعه‌ای از نهادهای تخصصی محسوب می‌شود. نقطه نظر دیگر در این رابطه بیانگر این است که دفتر اسناد رسمی پیش از هرچیز مجموعه‌ای از فعالیت‌های تخصصی وابسته به اسناد رسمی می‌باشد. از این تعریف برمی‌آید که منابع علمی، فعالیت دفترخانه را به عنوان یک معیار تلقی می‌کنند. بیش از هرچیز این تعریف در منابعی که مختص به دفتر اسناد رسمی می‌باشد مشاهده می‌گردد (مبانی قانون روسیه در مورد دفاتر اسناد رسمی، ۱۹۹۳). از نظر مولف، ثبت رسمی اسناد در دفاتر اسناد رسمی دارای مزایایی بوده که عبارتند از: اعتبار قانونی و لازم‌الاجرا بودن، حمایت قانونی و امکان استعلام سابقه مالکیت، قابلیت استناد در مراجع قانونی، امکان درخواست خسارت در صورت بروز تخلف، تضمین امنیت معاملات، کاهش خطرات ناشی از معاملات عادی و قولنامه‌ای و کاهش دعاوی و اختلافات حقوقی. لذا، دفاتر اسناد رسمی به عنوان یک مرکز حقوقی و مدنی مرتبط کننده‌ی بخش حاکمیتی با شهروندان جامعه بوده که اصلی‌ترین و بنیادی‌ترین وظیفه‌ی این نهاد، تأمین و ضمانت امنیت حقوقی و اقتصادی جامعه می‌باشد. بنابراین، این نهاد بنیادین، مشمول وظایف و مسئولیتی مستقل از دولت و قوای حاکم بوده و با تنظیم نمودن دقیق و صحیح اسناد در ممانعت

در رابطه با سیاست جنایی و تقنینی کشور روسیه، حقوقدانی همچون بلیایف^۱ در سال ۱۹۵۸ تاکید نموده است که: سیاست دولت بمنظور مبارزه با فعالیت‌ها و اقدامات خطرناک اجتماعی، سیاست جنایی گفته می‌شود (بلیایف، ۱۹۵۸، ۱۱۱-۱۱۹). عناصر و شالوده‌ی متشکله‌ی سیاست جنایی تحت عنوان یک سامانه یا سیستم، به صورت زیر می‌باشد:

❖ اول؛ قبل از همه، این سیاست کیفری-حقوقی می‌باشد که عرصه‌های قانون‌گذاری کیفری، کامل نمودن قوانین و مقررات کیفری، نحوه‌ی اعمال فعالیت‌ها و اقدامات جزایی بمنظور مبارزه و غلبه بر جرم و نیز، نحوه‌ی مدیریت این روش را شامل می‌شود که در سیستم یا سامانه‌ی سیاست جنایی و نیز، قوانین کیفری، جایگاه و موقعیتی اساسی و بنیادین دارد (Panchenko, 2010, 109).

❖ پنجم؛ عرصه اقدامات عملیاتی-تحقیقاتی، که شامل حوزه قانون‌گذاری جهت گسترش اصول قانونی فعالیت‌های عملیاتی-تحقیقاتی بمنظور مبارزه و مقابله با بزه‌کاری، کامل نمودن قوانین و مقررات عملیاتی-تحقیقاتی و روش بکارگیری آن و نیز، مدیریت این روش می‌باشد، جایگاه بسیار با اهمیتی در مبارزه و تقابل با جرم و جنایت دارد.

❖ دوم؛ نحوه‌ی اجرا و عملیاتی‌سازی سیاست کیفری-حقوقی، سیاست کیفری-دادرسی می‌باشد که عرصه‌های قانون‌گذاری دادرسی، تکمیل قوانین و مقررات آیین دادرسی کیفری و نحوه‌ی بهره‌برداری از قالب‌های دادرسی و فاکتورهای مبارزه و غلبه بر جرم و نیز مدیریت این روش را شامل می‌شود (Dvoryanskov, 2022, 57).

جنبه‌های اصلی و اساسی گسترش دانش و شیوه‌ی عملیاتی-تحقیقاتی با اصول و مبانی پایه‌ای سیاست جنایی مشخص می‌گردند. تحلیل و بررسی توصیف سیاست جنایی در کشور روسیه نشانگر آن است که تعبیر و تفاسیر معنا و مفهوم سیاست جنایی، حاوی ابهامات زیادی است. چراکه در گام نخست، در حوزه‌ی موضوعات مرتبط با سیاست جنایی، نظرات و دیدگاه‌های گوناگونی موجود است و این مسئله، خروجی این موضوع است که کمیت، انواع و محتوای اصول سیاست جنایی وابستگی زیادی به زمان و دوره تاریخی گسترش فدراسیون روسیه و علاوه بر آن، فهم و درایت ذهنی و فکری نویسندگان و تدوین کنندگان آن دارد. لذا، در این ایام نیز، محققان و حقوقدانان در متون علمی خویش تعداد گوناگون

❖ سوم؛ سیاست جنایی-اجرایی، دربرگیرنده‌ی عرصه‌های قانون‌گذاری در حوزه‌ی اجرا و عملیاتی‌سازی مجازات کیفری، اصلاح و درمان محکومان، ارتقاء بهره‌وری روش مجازات کیفری و علاوه بر آن، مدیریت این روش می‌باشد.

❖ چهارم؛ سیاست و مشی دولت در رابطه با جلوگیری از حادث شدن جرم (سیاست

¹ N.A. Belyaev

به عبارت دیگر می‌توان بیان داشت که، سیستمی از اصول، مقررات سیاسی و سیاسی-حقوقی، هنجارهای قانونی و سایر موازین اجتماعی چرخه‌ی مبارزه با جرم، برنامه‌های جرم‌شناسی و برنامه‌هایی برای باز اجتماعی کردن مجرم، که بر مبنای علمی توسعه یافته‌اند و توسط دولت همراه با نهادهای جامعه مدنی روسیه برای تضمین موازین قانونی، پیشگیری از جرم و مبارزه با آن، امنیت شخصی و در صورت لزوم، امنیت ملی، اجرا می‌شوند (فراهانی، ۱۴۰۰، ۶-۱۱).

لذا، از آنچه بیان گردید مشخص است که، سیاست جنایی:

❖ نمایانگر فعالیت مشترک دولت و نهادهای

جامعه مدنی در حال ظهور است

❖ بر اساس اصول و مقررات دارای ماهیت

سیاسی و سیاسی-حقوقی می‌باشد

❖ بر موازین قانونی چرخه‌ی ضد جرم استوار

است

❖ هدف آن تأمین نظم قانونی، پیشگیری از وقوع

جرم و مبارزه با آن، امنیت شخصی و امنیت

ملی می‌باشد

بررسی‌ها نشان می‌دهد که، تقریباً تمامی

حقوقدانان، سیاست جنایی روسیه را به عنوان

خطی کلی در نظر می‌گیرند که مسیرها، اهداف و

ابزارهای اصلی تأثیرگذاری بر جرم را تعیین

می‌کند (مودن؛ کی‌نیا، ۱۳۹۵، ۷). شاید به این

منظور است که استاد دانشگاه لتونی، و.آ.

لیخولایا^۱ معتقدند که سیاست جنایی به عنوان

یک جهتگیری کلی مبتنی بر علم که توسط

دولت برای محدود کردن جرایم مقرر شده است،

سه حوزه مختلف را شامل می‌شود: سیاست

قانونگذاری، سیاست اعمال موازین کیفری-

و انواع متفاوتی از اصول سیاست جنایی کشور روسیه را متذکر می‌شوند (Zinchenko, 2022, 179-178).

در گام بعدی، به دشواری می‌شود

تمایز و تفاوتی میان مفاهیم و مبانی سیاست

جنایی و سیاست کیفری-حقوقی قائل گردید. از

طرف دیگر، سیاست کیفری-حقوقی تحت عنوان

فاکتور ترکیبی اما پایه‌ای سیاست جنایی، درون

مایه و بنیان قانون کیفری را مشخص می‌نماید.

این امر در طبقه‌بندی پاره‌ای از اقدامات در شمول

اقدامات جنایی(موضوعات مرتبط با جرم‌انگاری و

جرم‌زدایی)، در دسته‌بندی اعمال مجرمانه با نظر

به میزان خطر عمومی(دسته جرایم)، در معین

نمودن اهداف و گونه‌های مختلف مجازات‌ها و

جداسازی موقعیت و شرایط معاف کننده از

مسئولیت کیفری و تنبیه و تقلیل یا افزایش

مسئولیت فرد بزه‌کار، نمایانگر می‌شود. لذا،

سیاست کیفری-حقوقی فقط در مفهوم محدود

کلمه، سیاست جنایی می‌باشد (Markuntsov, 2018, 110).

بنابراین بر اساس آنچه بیان شد،

می‌توان تعریف پیشنهاد از سیاست جنایی در

روسیه را بدین شرح ارائه نمود: سیاستی کلی

است که توسط دولت و عوامل جامعه مدنی ایجاد

شده و از طریق تشکیل و توسعه‌ی مبانی

سیاسی-قانونی مبارزه با جرم، شیوه‌ی اعمال آن‌ها

و همچنین از طریق تدوین تدابیری برای

جلوگیری از وقوع جرم، تأثیرگذاری بر فرهنگ

قانونی و آگاهی حقوقی مردم به منظور به حداقل

رساندن جرم و پیامدهای آن، اهداف، مسیرهای

اصلی، اصول و ابزارهای تأثیر بر جرم را تعیین

می‌کند. بررسی این تعریف نشان می‌دهد که

سیاست جنایی-تقنینی تنها در صورتی مؤثر است

که نشان دهنده مسیری یکپارچه و علمی در

مبارزه با جرم باشد (آدابی، ۱۴۰۰، ۱۶۸-۱۷۵). یا

¹ V. A. Likholyaya

شده باشد و ایده‌های هدایت‌گر دولت و جامعه با هدف مبارزه با جرم، سازماندهی مؤثر و مدیریت آن در این حوزه را تعیین کند، باعث این وضعیت شده است. در عین حال، مبانی اساسی سیاست جنایی باید اصول و محتوای شاخه‌های مختلف حقوق که در راستای مبارزه با جرم هستند را تعیین کنند. دقیقاً سیاست جنایی همان مکانیزمی است که به حذف تناقضات بین نهادها و هنجارهای شاخه‌های مختلف قانون چرخه‌ی مبارزه با جرم و توسعه‌ی آن‌ها، که تابع اهداف استراتژیک علمی یکپارچه در حوزه مبارزه با جرم است، کمک می‌کند. بنابراین اصول و مولفه‌های سیاست جنایی در روسیه عبارتند از:

❖ اصول مندرج در هنجارهای حقوق کیفری (ماده ۳-۷ قانون کیفری فدراسیون روسیه)

❖ قانون آیین دادرسی کیفری (فصل دوم قانون آیین دادرسی کیفری فدراسیون روسیه)

❖ قانون جنایی اجرایی (ماده ۸ قانون جنایی اجرایی فدراسیون روسیه)

از نظر مولف، اصول شاخه‌های حقوق چرخه ضد جرم، باید مستقیماً با مبانی اساسی سیاست جنایی مرتبط باشند و از آن‌ها نشأت بگیرند، ضمن اینکه محتوای خاص خود را دارند که مطابق با مورد تنظیم مقررات است. به لطف اصول هنجاری مندرج در شاخه‌های مربوطه حقوق، اصول سیاست جنایی اجرا می‌شوند (عملکرد). بررسی‌های صورت گرفته توسط مولف، در خصوص سیاست جنایی نشان می‌دهد که نه تنها در روسیه، بلکه در اکثر کشورها، اصول سیاست جنایی و شاخه‌های حقوق در راستای مبارزه با جرم، دارای مکانیزم‌ها و منابع شکل‌گیری

حقوقی و سیاست اجرای مجازات‌های کیفری (سلیمان‌پور، ۱۴۰۱، ۶۱۱). هدف اصلی سیاست جنایی تضمین مؤثرترین موازین قانونی و تأثیر بر جرم است. جرم‌انگاری، جرم‌زدایی، مجازات و کیفرزدایی از فعالیت‌ها با در نظر گرفتن میزان خطر اجتماعی‌شان، ابزارهای اصلی اجرای سیاست جنایی بوده (برخی از محققان آن‌ها را به عنوان قالب‌های اجرایی یا روش‌های اجرایی در نظر گرفته‌اند) (مهدوی ثابت؛ مرادی، ۱۳۹۶، ۱۸۵) و شیوه‌های قانونی و غیرقانونی تأثیرگذاری بر جرم، آشکار اجرای سیاست جنایی هستند. موفقیت در مبارزه با جرم تنها با ترکیب بهینه‌ی اشکال و ابزارهای اجرای سیاست جنایی قابل تضمین است. در عین حال برخی از محققان به امکانات ابزارهای کیفری-حقوقی بیش از حد بها می‌دهند. برای مثال، ای.ا. الکساندروا^۱ معتقد است که اقدامات کیفری-حقوقی در همه‌ی زمینه‌های سیاست، بنیادی هستند (الکساندروا، ۲۰۱۴، ۱۱) و درک کافی از امکانات محدود قانون کیفری و بطور کلی ابزارهای قانونی تأثیرگذاری بر جرم وجود ندارد (ناوموف، ۲۰۲۲، ۳).

این عقیده کاملاً منصفانه است که دستیابی به نتیجه‌ی مطلوب اجتماعی تنها با اقدامات قانونی غیرممکن است (نوری، ۱۴۰۱، ۱۹). در مقابل، سیاست جنایی کنونی نیازمند ایده‌هایی جدید در تئوری استراتژی و تاکتیک برای حل تعارض‌های اجتماعی به کمک روش‌های خارج از قانون است که مبنای پیشگیری مؤثر از جرم را تشکیل می‌دهند (ابادری فومشی، ۱۳۹۸، ۱۲۹). جمیع این موارد نشان می‌دهند که عمدتاً فقدان مفهوم واحد سیاست جنایی در فدراسیون روسیه، به عنوان سندی که به طور رسمی توسط دولت تصویب

^۱ I.A. Aleksandrova

خویش می‌باشند. میزان این بزه‌کاری و جرائم در قوانین حقوق کیفری اختصاصی کشور ایران، بسیار کم و محدود می‌باشد (نوری، ۱۴۰۱، ۲۱). جرائم ثبتی ویژه در مواد چهل و پنجم و یکصد و هفدهم قانون ثبت اسناد و املاک و ماده بیست و ششم قانون دفاتر و مراکز اسناد رسمی و ماده ششم لایحه قانون مربوط به اشتباهات ثبتی و اسناد مالکیت معارض مصوب سال ۱۳۳۳ ذکر شده است.

علاوه بر آن، می‌بایست بیان نمود که بزه ثبتی اسناد و املاک، درج شده در ماده یکصد و هشت قانون ثبت، از نمونه جرائم عامدانه می‌باشد که مضاف بر سوء نیت عام (علم و آگاهی نسبت به غیرشرعی و برخلاف قانون بودن اقدامات ارتكابی) به سوء نیت خاص شخص (تمنا بمنظور به ثبت رساندن ملک، بنام شخص دیگری و در نهایت ایجاد خسران و ضرر و زیان مالی و معنوی به شخص مالک) نیز احتیاج دارد. در ماده یکصد و هشت از قانون ثبت کشور ایران، شخص تقاضا کننده ثبت که ملک را تصرف نموده است، با شخصی که ملک بنام ایشان ثبت می‌گردد و سند رسمی و قطعی بنام ایشان صادر می‌شود به گونه‌ای تبانی، دسیسه، توافق پنهانی و مواضعه می‌کند که در پایان، مال غیر من غیر حق از مالکیت ایشان درآمده و به شخص دیگری منتقل می‌شود (سلیمان‌پور، ۱۴۰۱، ۸۹). روش تبانی، دسیسه، توافق پنهانی و مواضعه متقلبانه این شخص با فردی که سند بنا هست بنام ایشان ثبت گردد اینگونه است که گویا هر دو شخص بطور همزمان تقاضای ثبت دروغین و کاذب می‌دهند. در ادامه، آگهی‌های نوبتی مواد دهم تا چهاردهم قانون ثبت را برخلاف واقعیت منتشر می‌کنند و در پایان، ملک را در مرکز یا دفتر املاک اداره

متفاوتی هستند. باید توجه داشت که هنجارهای معنوی، اخلاقی و حتی دینی تأثیر قابل توجهی بر وجود و توسعه اصول اساسی سیاست جنایی می‌گذارند. بنابراین همانطور که بسیاری از محققان اشاره می‌کنند، اصول سیاست جنایی، چند معیاری هستند، با یکدیگر رابطه تنگاتنگی دارند، به همدیگر نفوذ کرده و در کل سیستم فعالیت‌های اجرای قانون و حقوق بشر رسوخ می‌کنند. اما فقط قالب قانونی که آن‌ها در حال حاضر در شاخه‌های حقوق در آن نمایان شده‌اند، لازم‌الاجرایشان می‌کند.

۳-۵. سیاست جنایی تقنینی ایران در رابطه با جرایم ثبتی

قوانین حقوقی کشور ایران، جرائم مرتبط با حوزه ثبت را به ۲ گونه جرائم، شامل جرائم عام و جرائم خاص تفکیک کرده است. جرائم ثبتی عام، کلیه جرائمی می‌باشند که مقنن در ایران، آن‌ها را در حکم جرائم دیگر قرار داده است که شامل جرائم ثبتی در حکم کلاهبرداری، خیانت در امانت و جعل می‌باشد که چنین جرائمی از نظر انسانی و مجازات، مطیع شرایط و موقعیت عمومی جرائم فوق‌الذکر بوده که قانون‌گذار ایرانی، بمنظور ممانعت از تورم و انباشت بی‌دلیل قوانین و مقررات در این موضوع، فقط آن را به قوانین کلی جرائم ذکر شده محول نموده است. جرائم ثبتی اسناد و املاک خلاص، کلیه جرائمی می‌باشند که در قوانین کیفری کشور ایران، نام‌گذاری یکتا، مشخص، منحصر به فرد و خاصی دارند و با وجود اشتراکات و تشابهات زیاد با جرائم ثبتی، در حکم جعل، خیانت در امانت و کلاهبرداری یا به صورت هیچ کدام از شمایل جرائم ذکر شده که عنوان گردید، قرار نمی‌گیرد. به عبارت دیگر، این گونه از جرائم، حاوی عناوین احکام و مجازات ویژه‌ی

دیگر شرایط مقرر قانونی دانست (میر محمد صادقی، ۱۳۹۹، ۱۷۵).

همچنین سوء استفاده سردفتران اسناد رسمی از اختیارات خود نوعی جرم ثبتی عمدی تلقی شده و در زمره جرائم ثبتی خاص در قوانین کیفری ایران تعریف می‌شود. از این‌رو در ماده یکصد قانون ثبت، نکات و اشاراتی بازگو گردیده‌اند که مبتنی بر عوامل و دلایل خاص سیاست کیفری، از مصادیق و جلوه‌های بزه جعل در اسناد رسمی بشمار آمده و مجازات بزه ذکر شده را که به سبب ماده پانصد و سی و سوم از قانون مجازات اسلامی و با در نظر گرفتن این نکته که سِمَت و جایگاه سردفتران و دفتریاران مجزا از سِمَت و جایگاه کارمندان و کارکنان دولت می‌باشد و جزء اشخاص عادی بشمار می‌آیند، جبران و تلافی ضرر و زیان وارد شده و حبس و محکومیت از ۶ ماه تا ۳ سال یا ۳ تا ۱۸ میلیون ریال جزای نقدی دانسته است و جایگاه بررسی کننده‌ی به تخلفات و جرائم ذکر شده نیز، دادسرا و دادگاه کیفری دارای صلاحیت می‌باشد (جعفری لنگرودی، ۱۳۹۳، ۸۷).

بررسی ماده ۱۰۰ قانون ثبت اسناد توسط مولف این پژوهش، نشان می‌دهد که، گرچه تعریفی از سوء استفاده سردفتران از اختیارات خود را تحت عنوان جرم ثبتی ذکر نکرده است، اما ذیل توجه به جنبه‌های جرم ثبتی و ذکر مصادیق آن نشان می‌دهد که سوء استفاده سر دفتر از اختیارات خود، اعم بوده و تقریباً تمامی مصادیق ذکر شده در ماده ۱۰۰ قانون ثبت را دربرمی‌گیرد. بنابراین در این راستا می‌توان تحلیل نمود که اگرچه از سبک و روش نگارش عبارات و جملات ماده یکصد قانون ثبت اینگونه در ذهن استنباط می‌شود که هرکدام از بخش‌های هفتگانه در نظر

ثبت، برخلاف واقع به ثبت می‌رسانند. سپس، سند رسمی و قطعی مالکیت آن ملک را بنام شخص دیگری اخذ می‌کنند. این همدستی و همکاری خلاف قانون ایشان، برخلاف واقعیت، همسان و بمنزله‌ی همان تبانی، دسیسه، توافق پنهانی و مواضع بمنظور در مالکیت قرار دادن مال غیر می‌باشد (فراهانی، ۱۴۰۰، ۶۷). لذا، بزه یا جرم ثبتی اسناد و املاک موضوع ماده یکصد و نهم از قانون ثبت، از جمله جرائم عمدی می‌باشد که انجام دهنده‌ی آن، مضاف بر سوء نیت عام، علم و آگاهی به غیرشرعی بودن و برخلاف قانون بودن اقدام ارتكابی، می‌بایست سوء نیت خاص نیز داشته باشد. بدین معنا که، قصد و نیت ایشان از اقدامات برخلاف قانون، ثبت ملک غیر، بنام خویش باشد (میرمحمدصادقی، ۱۳۹۹، ۱۲۹).

لازم به ذکر است که، با توجه به درج کلمه هرکسی در متن ماده ۱۰۹ و عموم و اطلاق ناشی از آن مرتکبین این جرم می‌تواند هر شخصی را در برگیرد. حال چنانچه مدیران و نمایندگان ثبت اسناد و املاک با متقاضی ثبت مشارکت نمایند و جرم مذکور را انجام دهند به استناد به ماده ۴۲ قانون مجازات اسلامی شریک در جرم محسوب و مجازات هرکدام از اینان مجازات فاعل مستقل جرم مورد بحث خواهد بود. چنانکه این امکان نیز وجود دارد که مدیران و نمایندگان ثبت اسناد و املاک با توجه به تجربه و دانش خود و با قصد و نیت سوء مجرمانه وقوع جرم موضوع ماده ۱۰۹ قانون ثبت را تسهیل نمایند و به متقاضی ثبت در ارتکاب جرم یاد شده کمک نماید که در این خصوص نیز می‌توان چنین افرادی را به استناد ماده ۴۳ قانون مجازات اسلامی به عنوان معاون جرم مندرج در ماده ۱۰۹ قانون ثبت با جمیع

مقایسه دارای وجوه اشتراک و اختلافاتی به شرح ذیل می‌باشند:

الف) در رابطه با ملاک ماهیت و مکانیسم‌های سیاست جنایی تقنینی ایران و روسیه در حوزه جرایم ثبتی، می‌توان به وجوه اشتراک و اختلاف ذیل اشاره نمود:

■ وجوه اشتراک

هر دو نظام حقوقی در حوزه جرایم ثبتی دارای تعاریف و معیارهای کیفری نسبی در شمول جرایم ثبتی می‌باشند.

■ وجوه اختلاف

وجوه اختلاف دو نظام از حیث ماهیت و مکانیسم‌های سیاست جنایی تقنینی در حوزه جرایم ثبتی عبارتند از: داشتن تعاریف متقن در نظام حقوقی روسیه و تعاریف مبهم در نظام حقوقی ایران، داشتن نگاه امنیتی در نظام حقوقی روسیه و عدم جامعیت قوانین در نظام حقوقی ایران.

ب) در رابطه با ملاک آسیب ساختاری سیاست جنایی تقنینی ایران و روسیه در حوزه جرایم ثبتی، می‌توان به وجوه اشتراک و اختلاف ذیل اشاره نمود:

■ وجوه اشتراک

هر دو نظام حقوقی در حوزه جرایم ثبتی دارای آسیب ساختاری عدم روزآمدی و کفایت قوانین و مقررات در حوزه جرایم ثبتی می‌باشند.

■ وجوه اختلاف

وجوه اختلاف دو نظام از حیث آسیب ساختاری سیاست جنایی تقنینی در حوزه جرایم ثبتی عبارتند از: خلاء قوانین کیفری در نظام حقوقی ایران و نداشتن مکانیسم لازم جهت مقابله با تخلفات سردفتران در نظام حقوقی روسیه.

گرفته شده در ماده فوق‌الذکر، بصورت خاص و به تنهایی جرم و بزه مستقلاً در نظر گرفته شود، که صد البته اینگونه هم است، اما چون که در بخش انتهایی ماده مذکور، مرتکب شوندگان جرائم را به نوعی جاعل در اسناد رسمی به حساب آورده و قلمداد کرده است از این‌رو تفکیکی در این خصوص مرعی نداشته و تمامی شقوق مقرر را به عنوان جرم ثبتی سوء استفاده سردفتر از اختیارات خودت تحت عنوان جرم ثبتی اسناد و املاک ماده ۱۰۰ مورد توجه داشته است.

۶. نتیجه

سیاست جنایی تقنینی ایران در حوزه جرایم ثبتی از سه مضمون فراگیر تشکیل شده است:

- وجود ابهام و عدم برخورداری از استانداردهای کیفری در حقوق ثبت ایران
- عدم روزآمدی و فقدان قوانین کیفری در حوزه جرایم ثبتی
- ضعف مدیریتی در مقابله با جرایم ثبتی علاوه بر آن، هر یک از این مضامین فراگیر سه‌گانه، به مضامین خردتر تقسیم شده است. سیاست جنایی تقنینی روسیه در حوزه جرایم ثبتی نیز، از سه مضمون فراگیر تشکیل شده است:
- تعاریف متقن و داشتن رویکرد امنیت عمومی نسبت به جرایم ثبتی
- اثربخشی ضعیف قوانین در مقابله با جرائم ثبتی و سردفتران متخلف
- ضعف مدیریتی در مقابله با جرایم ثبتی علاوه بر آن، هر یک از این مضامین فراگیر سه‌گانه به مضامین خردتر تقسیم شده است. سیاست جنایی تقنینی ایران و روسیه در حوزه جرایم ثبتی براساس سه ملاک و یا معیار مورد

ثبتي» هم نيست. از اين رو، سياست كيفري درباره جرائم ثبتي در دو کشور نیاز به احصاء و تقنين اينگونه رفتارها و تقويت سياست كيفري و اجرايي دارد.

۷. سهم نويسندگان

کليه نويسندگان به صورت برابر در تهيه و تدوين پژوهش حاضر مشارکت داشته اند.

۸. تضاد منافع

در اين پژوهش هيچگونه تضاد مناعی وجود ندارد.

منابع

منابع فارسی

- آدابی، حمیدرضا، «حقوق ثبت تخصصی»، تهران: انتشارات جنگل، چاپ دوم، ۱۴۰۰.
- اسماعیلوف، ای.ا، «جرم و سياست جنایي، مشکلات مبرم سازماندهی مبارزه با جرم»، باکو: انتشارات آذرشهر، چاپ هفتم، ۲۰۱۹.
- اباذری فومشی، منصور، «مبسوط در ترمینولوژی اصطلاحات كيفري»، تهران: انتشارات اندیشه عصر، چاپ اول، ۱۳۹۸.
- الکساندروا، ای.ا، «سياست جنایي معاصر برای تأمین امنیت اقتصادی»، مسکو: انتشارات نيژنی نووگارد، چاپ سوم، ۲۰۱۴.
- بلیایف ن.ا، «مفهوم قانون کار و تأديب شوروی و اصول اساسی سياست کار و تأديب شوروی»، مسکو: انتشارات دانشگاه دفاع ملی مسکو، چاپ دوم، ۱۹۵۸.
- ترابی، تینا؛ سرخیل، مصطفی، «وظایف دفترياران اول»، فصلنامه علوم انسانی و اسلامی در هزاره سوم، سال هفتم، ۱۴۰۲.
- جعفری لنگرودی، محمدجعفر، «ترمینولوژی حقوق»، تهران: انتشارات گنج دانش، چاپ شانزدهم، ۱۳۹۳.

ج) در رابطه با ملاک آسیب اجرايي سياست جنایي تقنينی ايران و روسيه در حوزه جرايم ثبتي، می توان به وجوه اشتراك و اختلاف ذيل اشاره نمود:

■ وجوه اشتراك

هر دو نظام حقوقی در حوزه جرايم ثبتي دارای ضعف مدیریتی در مقابله با جرايم ثبتي می باشند؛ بدین معناکه از یکسو از تعامل و هم افزایی مناسب بين نهادها و جامعه مدنی برخوردار نبوده و از سوی دیگر از رویکردها و مکانيسم های پیشگیرانه در حوزه جرايم ثبتي استفاده چندانى نمی کنند. هرچند مکانيسم پیشگیرانه در روسيه به نسبت ايران از موقعیت بهتری برخوردار است

■ وجوه اختلاف

وجوه اختلاف دو نظام از حيث آسیب اجرايي سياست جنایي تقنينی در حوزه جرايم ثبتي عبارتند از: عدم سازگاری و ناهماهنگی اجرا با قوانین مصوب در نظام حقوقی روسيه و عدم برخورداری از مراجع ذیصلاح جهت رسیدگی به جرايم ثبتي در نظام حقوقی ايران، وجود مکانيسم عفو در نظام حقوقی روسيه و عدم وجود چنین مکانيسمی در نظام حقوقی ايران.

بنابراین، بررسی محتوای قوانین حقوقی دو کشور بزرگ ايران و فدراسیون روسيه در اين حوزه، نشانگر آن است که قوانین و مقررات كيفري دو سرزمین، در زمینه های قانون گذاری، قضایی و نهایتاً اجرايي مبارزه با تخلفات و جرائم مرتبط با امور ثبتي، اکثراً تحت تاثیر سياست كيفري حداقلي در دو سرزمین ايران و روسيه، در امتداد مقابله و مبارزه با جرائم و تخلفات ثبتي می باشد و حتی مبتنی بر راهبرد و تدبير معینی براساس تشریح و تبیین معنا و مفهوم سوء استفاده سردفتران از اختیارات خود تحت عنوان «جرم

- جمالزاده بهاء آبادی، طیبیه، «اعتبار و آثار حقوقی اسناد الکترونیکی در قراردادهای بین‌المللی»، تهران: انتشارات حق گستر، چاپ هفتم، ۱۳۹۳.
- جعفری لنگرودی، محمدجعفر، «حقوق ثبت»، تهران: انتشارات گنج دانش، چاپ هفتم، ۱۳۹۶.
- جعفریان، زهرا، «نقش ثبت الکترونیک در پیشگیری از جرائم ثبتی»، فصلنامه جامعه شناسی سیاسی ایران، سال پنجم، ۱۴۰۱.
- حمیتی واقف، احمدعلی، «حقوق ثبت»، تهران: نشر حقوقدان، چاپ سوم، ۱۳۹۴.
- سلیمان پور، محمد، «جعل اسناد در حقوق ایران و از نظر حقوق تطبیقی»، تهران: انتشارات گنج دانش، چاپ سوم، ۱۴۰۱.
- شهری، غلامرضا، «حقوق ثبت اسناد و املاک»، تهران: انتشارات جهاد دانشگاهی، چاپ چهل و چهارم، ۱۳۹۵.
- فدوی، سلیمان، «ضرورت مطالعات افتراقی در حقوق ثبت»، تهران: انتشارات کانون اسناد رسمی، چاپ دهم، ۱۴۰۰.
- فراهانی، حسن، «بررسی جرم- از اندیشه تا عمل»، تهران: انتشارات معرفت، چاپ سوم، ۱۴۰۰.
- قربانزاده، فاطمه، «مطالعه تطبیقی بکارگیری فناوری اطلاعات در دفاتر اسناد رسمی ایران و اروپا»، فصلنامه جهان نوین، سال پنجم، ۱۴۰۳.
- گالپرین ای، ام، «سیاست جنایی و جهات اصلی مطالعه آن»، مسکو: انتشارات کورلیاندسکی، چاپ سوم، ۲۰۱۵.
- مؤذن، محمدمین؛ کی نیا، محمد، «تاریخچه ثبت و سردفتری در ایران و جهان غرب و نقش دفاتر اسناد رسمی در اعتبار بخشی به اسناد»، اهر، دومین کنفرانس بین‌المللی پژوهش در علوم و مهندسی، ۱۳۹۵.
- مهدوی ثابت، محمد علی؛ مرادی، قاسم، «سیاست جنایی ایران در فضای سایبری»، فصلنامه مطالعات علوم اجتماعی، سال سوم، ۱۳۹۶.
- میرمحمد صادقی، حسین، «حقوق کیفری اختصاصی - جرائم علیه اموال و مالکیت»، تهران: انتشارات میزان، چاپ هفتم، ۱۳۹۹.
- نوری، محمد رضا، «مسئولیت کیفری و انتظامی جرایم و تخلفات ثبت اسناد و املاک ناظر به قانون جدید کاهش مجازات حبس تعزیری»، تهران، سومین کنفرانس ملی حقوق، ۱۴۰۱.
- نائوموف آو، «عملکرد استفاده از قانون کیفری فدراسیون روسیه: نظرات، عملکرد قضایی و تفسیر اعتقادی»، مسکو: انتشارات سنپنرزبورگ، چاپ اول، ۲۰۲۲.

منابع لاتین

- Dvoryanskov, I. V. (2022). Conceptual aspects of reforming Russian criminal legislation. *Penitentiary science*, 16(1), 57.
- Markuntsov, S. (2018). Characteristics of changes in the criminal legislation of Russia and China. *BRICS Law Journal*, 5(4), 90-113.
- Panchenko, P. N. (2010). Russia's Modernization Policy and Trends in Reforming Criminal Legislation. *Law: J. St. U. Higher Sch. Econ.*, 48.
- Pudovochkin, Y. E. (2021). Relationship between Judicial and Legislative Power in the Context of Criminal Policy. *Perm U. Herald Jurid. Sci.*, 51, 153.
- Zinchenko, I. A. (2022). RUSSIAN CRIMINAL PROCEDURE LEGISLATION IN THE CONTEXT OF THE STATE CRIMINAL POLICY.

